

Studiu Tarfin: Cum au reușit fermierii și distribuitorii români de inputuri agricole să facă față provocărilor din ultimii ani

Fermierii și distribuitorii români de inputuri agricole se confruntă cu provocări fără precedent. O combinație de factori, printre care redresarea economiei în Uniunea Europeană și perturbarea multor lanțuri de aprovizionare din întreaga lume, conduc la tensiuni puternice pe piețele de materii prime și de factori de producție. Prețurile energiei ating noi niveluri, în timp ce alte costuri de producție, cum ar fi îngrășămintele, combustibilii, semințele, utilajele și furajele, au cunoscut, de asemenea, creșteri bruște ale prețurilor, reducând marjele de profit ale fermierilor și distribuitorilor dincolo de nivelurile acceptabile.

În plus, nivelul crescut al inflației, rezultat al pandemiei de COVID-19 alături de agravarea conflictelor geopolitice și de seceta pedologică, sunt resimțite profund de agricultorii români. Anul trecut, [Ministerul Agriculturii](#) anunța că peste 16.000 de fermieri afectați de seceta pedologică, pe o suprafață de circa 250.000 hectare de culturi înființate în toamna anului 2021, vor beneficia de un ajutor de stat sub forma unui grant financiar în valoare de 365 de milioane de lei, fonduri care, spun fermierii, nu sunt suficiente.

Sectorul agricol a fost influențat și de majorarea prețurilor la îngrășămintele pe bază de azot, care au înregistrat creșteri de la 900 lei/tonă în 2020, la peste 4.000 lei/tonă în 2021. În plus, acestor creșteri de prețuri li se adaugă și o creștere a prețului gazelor naturale cu 40%, a energiei electrice cu 19% și a motorinei cu 21%, arătau datele prezentate de președintele [Asociației Fermierilor din România](#), Daniel Bănoiu, la finalul anului 2022.

Compania [Tarfin](#), un agrifintech internațional, a cărei misiune este să sprijine distribuitorii de inputuri agricole și fermierii pentru a putea să își continue businessurile prin accesul la credite avantajoase, a analizat provocările agriculturii românești și ale entităților implicate în mod direct. Astfel, Tarfin a realizat o serie de interviuri în profunzime cu 8 fermieri și distribuitori de inputuri agricole din diferite regiuni ale țării, pentru a afla care sunt greutățile cu care aceștia s-au confruntat, cum au încercat să le combată și care sunt planurile acestora pentru anul agricol în curs.

Fermierii intervievați în acest studiu cultivă între 5 și peste 50 hectare de teren, având culturi de cereale și legume, în timp ce distribuitorii de inputuri agricole intervievați au un portofoliu de peste 100 de fermieri, furnizându-le toată gama de inputuri necesare pentru cultivare, de la semințe, până la materiale și îngrășămintele.

Evoluția recoltei agricole în 2022

Potrivit [cifrelor prezentate](#) la finalul anului trecut de Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Petre Daea, România a avut în anul 2022 cea mai mică producție de porumb din ultimii 15 ani, principala cauză a acestui bilanț fiind seceta, care a diminuat recolta cu aproximativ 40-50% față de anii trecuți. În anul precedent, producția medie a fost de doar 3.000 de kg la hectar, față de 5.000-6.000 kg, în anii trecuți.

De asemenea, și producția de floarea soarelui a avut de suferit, cantitatea recoltată în 2022 atingând circa 2 milioane de tone, acest bilanț fiind la aproximativ 70% din producția medie a ultimilor ani.

Singura cultură la care s-au obținut rezultate satisfăcătoare în anul 2022 a fost cea de grâu, care are ca perioadă de recoltă începutul verii și nu a fost afectată semnificativ de seceta pedologică. Astfel, în 2022 au fost recoltate 9 milioane de tone de grâu, cu 13% sub nivelul anului 2021. Cu toate acestea, producția medie la hectar este în continuare sub cea din alte state din Uniunea Europeană, de 4.2 tone, față de Franța - 7 tone la hectar, Germania - 7.6 tone la hectar sau Polonia - 6.2 tone la hectar. Vârful productivității pentru grâu a fost atins de Danemarca și Olanda, care au obținut recolte de 8.6 tone la hectar, dublu față de România, arată datele publicate de [Parlamentul European](#).

Impactul creșterii prețului la motorină

Creșterea prețului la motorină este unul dintre factorii cheie care au contribuit la diminuarea recoltei agricole și îngreunarea activității fermierilor. Potrivit datelor publicate în cadrul portalului [Peco Online](#), prețurile la pompă ar urma să crească cu aproximativ 3% în următoarea perioadă.

„Prețurile la motorină au fost și rămân încă ridicate, iar acest lucru se reflectă în mod direct în costurile de înființare a culturilor și în profitabilitatea acestora”, spune Marius Darjan, fermier din județul Brăila care cultivă peste 50 de hectare de teren agricol, care a fost afectat de creșterea prețurilor la combustibil.

Și Ane Mari Surugiu, fermier român în vârstă de 28 de ani, care cultivă peste 10 hectare de grâu în sud-estul țării, porumb și usturoi, spune că producția sa a fost influențată de creșterea prețului la motorină.

„Motorina a ajuns la un preț exagerat. Pentru a putea face agricultură în continuare, noi, fermierii mici, avem nevoie de scăderea prețului la motorină sau de un ajutor venit din partea autorităților. La nivel mic este greu să rezisti, față de fermierii mari, care au puterea să negocieze prețurile în avantajul lor”, povestește Ane Mari Surugiu.

Lipsa unor subvenții ar putea duce la falimentul micilor fermieri

Agricultura din România nu a fost singura din Uniunea Europeană care a avut de suferit din cauza secetei, războiului sau a pandemiei de COVID-19. Totuși, în alte țări europene, fermierii au primit ajutoare mult mai consistente decât cei din România. De pildă, nivelul subvențiilor agricole din Ungaria este mai mare decât în România în sectorul culturilor vegetale. Fermierii maghiari vor încasa 147 de euro pentru un hectar de suprafață cultivată, dar micii fermieri, cei care au sub 10 hectare, vor primi în plus o plată redistributivă de 80 de euro la hectar, potrivit datelor Comisiei Europene.

Într-o [scrisoare](#) adresată autorităților în martie 2023, de către Federația Națională Pro Agro, Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România (LAPAR) și Uniunea Națională de Ramură a Cooperativelor din Sectorul Vegetal (UNCSV), se menționa faptul că fermierii români riscă să ajungă în faliment dacă nu primesc un ajutor financiar.

„Considerăm că fără acordarea unui ajutor financiar de minimum 100 euro/tonă de produs pentru mărfurile agricole blocate în magazinele sau în silozurile fermierilor în această perioadă, vom discuta de falimentul fermierilor români, în anul 2023”, afirmau reprezentanții fermierilor în scrisoare.

În lipsa susținerii din partea autorităților, o parte dintre fermierii români vor fi în prag de colaps în 2023, având în vedere acest cumul de factori care influențează negativ agricultura.

„Am luat un credit în valoare de 80.000 de lei pentru a achita datoriile către furnizori. Nu am avut altă soluție, a fost un an secetos, iar în lipsa susținerii din partea autorităților, sunt foarte aproape de colaps”, spune Lucica Eremia, fermier în vârstă de 46 de ani, care cultivă peste 40 de hectare de teren agricol, cu grâu, porumb, lucernă și rapiță.

Seceta extremă și lipsa sistemelor de irigații, provocări majore pentru producătorii agricol

România s-a confruntat în 2022 cu o secetă extremă, fenomen care a afectat recoltele agricole. Dacă fermierii ar fi beneficiat de un sistem național de irigații performant, efectele negative aduse de secetă ar fi putut fi limitate.

Majoritatea fermierilor intervievați pentru acest studiu au adus în discuție lipsa unor sisteme de irigații performante și faptul că se roagă să plouă, pentru ca recoltele de anul acesta să fie la niveluri acceptabile.

„Nu avem sisteme de irigații, stăm la mila ploii. S-a distrus tot ce era. Achiziționarea privată a unor sisteme de irigații este extrem de costisitoare, iar momentan nu ne permitem să optăm pentru așa ceva, deși ne-ar ajuta enorm. Din

partea autorităților nu avem niciun ajutor pentru aceste nevoi”, povestește Marian Ionuț Ștefănică, fermier care cultivă peste 80 de hectare de grâu, orz și porumb.

Chiar și în condițiile în care în unele regiuni există sisteme de irigații funcționale, fermierii spun că România se confruntă și cu fenomenul de secetă atmosferică, din cauza temperaturilor extreme.

„Seceta este un fenomen care afectează foarte mult agricultura. Spre exemplu, culturile de legume nu pot rezista fără sisteme de irigații. La noi, sistemele de irigații pornesc în luna aprilie. Dacă seceta pedologică o putem combate cu apă, din păcate ne confruntăm și o seceta atmosferică. Spre exemplu, la o cultură irigată prin aspersie, intervin probleme dacă afară sunt 35-40 de grade celsius. Trebuie să irigăm noaptea sau în perioade mai răcoroase, acest lucru afectându-ne programul”, explică fermierul Marius Darjan.

În condițiile în care ajutorul din partea autorităților pentru a face față secetei extreme este foarte limitat, spun fermierii, încearcă să atenueze din impactul acestui fenomen pe cont propriu.

Și Carmen Alina Brancu, fermier din județul Timiș, a fost afectată în anul precedent de secetă. Aceasta are un total de 6 hectare, dintre care 4.35 sunt în câmp.

„Seceta ne afectează foarte mult. Ne-am forat singuri puțuri și am adus furtune pentru a iriga. La noi, în zona Timișului, nu există nimic de la stat, doar prin forțele proprii încercăm să facem într-un fel sau altul față secetei extreme cu care ne confruntăm aproape în fiecare an”, povestește fermierul Carmen Alina Brancu.

Metodele de cultivare la culturile de cereale și legume

În România fermierii optează atât pentru cultivarea culturilor de câmp, cât și pentru legumicultură, ambele tipuri de culturi fiind populare. Fiecare cultură însă are particularitățile sale sale, de la înființare, lucrări de îngrijire și fertilizarea, până la recoltarea și combaterea bolilor și dăunătorilor.

Prin interviurile care stau la baza acestui studiu, Tarfin a vrut să afle dacă există diferențe între a cultiva legume și cereale, având în vedere că mulți fermieri români optează pentru ambele tipuri de culturi.

„Există diferențe foarte mari între a cultiva cereale și legume. Cerealele se înființează prin însămânțare, direct în câmp, în timp ce legumele necesită o etapă intermediară, se înființează răsadul într-un spațiu protejat, fiind ulterior transportate în câmp. Pe parcursul vegetativ, legumele necesită aproape tot timpul muncă manuală, procesul de îngrijire fiind mult mai dificil decât în cazul

cerealelor. Totodată, nivelul de apă necesar culturilor de legume este exponențial mai mare decât cel necesar pentru cereale”, explică fermierul Marius Darjan.

Spre deosebire de cereale, care au și ele nevoie de apă, legumele sunt aproape imposibil de cultivat fără sisteme de irigații performante.

„Pentru a cultiva legume este nevoie de foarte multă apă, iar noi nu avem sisteme de irigat și de asta am optat pentru cereale”, spune fermierul Marian Ionuț Ștefănică

Și fermierul Carmen Alina Brancu spune că fermierii cu suprafețe mari de teren optează pentru culturile de cereale.

„Pe suprafețe mici nu este rentabil să însămânțezi cereale, legumele fiind de preferat, dacă există sisteme de irigații. Legumele sunt mult mai pretențioase decât cerealele, dar sunt mai rentabile financiar în cazul în care nu ai o suprafață foarte mare de teren”, spune fermierul Carmen Alina Brancu.

Provocări ale distribuitorilor de inputuri agricole

Distribuitorii de inputuri agricole au fost și ei afectați de inflație, iar seceta și prețurile mari la combustibili au influențat puterea de cumpărare a fermierilor, fapt ce a avut reverberației asupra contractelor pentru îngrășăminte și alte inputuri.

Alina Deacu, reprezentanta unei firme distribuitoare de inputuri agricole aflată pe piață din anul 2014, spune că businessul a fost afectat de scumpirea galopantă a gazelor și energiei.

„Prețurile la inputuri au suferit scăderi și am fost nevoiți să vindem în pierdere. Noi comercializăm doar îngrășăminte chimice, azotat și complexe. Nu avem semințe, pesticide, sau altfel de inputuri. În trecut, ne bazăm aprovizionarea pe combinatul Azomureș, care a avut probleme de funcționare, fiind nevoiți să ne orientăm către importuri. Spre exemplu, noi am avut circa 8.000 de tone de inputuri agricole cumpărate cu 4.500 de lei + TVA per tonă, pe care le-am vândut la 3.000 + TVA. În 2022, față de anul precedent, compania a suferit pierderi de aproximativ 10-15%”, spune Alina Deacu, director vânzări AgroMureș.

La rândul său, Bogdan Silviu Alexandru, fondator al unei firme de distribuție încă din anul 2012, cu o cifră de afaceri de 3 milioane de euro, spune că fermierii au început să reducă semnificativ din cantitățile de fertilizanți necesare sănătății culturilor, astfel că vânzările au scăzut.

„Cu toate că legumele trebuie să beneficieze de un program de fertilizare adecvat și sunt necesare mai multe produse decât la culturile mari, de cereale, fermierii care au culturi de legume au fost primii care au redus fertilizările. Din acest

motiv, business-ul a înregistrat o scădere la nivelul vânzărilor, iar producția de semințe a scăzut drastic. Pentru a rezolva acest deficit, ne dorim să introducem în portofoliul nostru noi soiuri de semințe. Noi am fi ajutați mult dacă subvenționarea care s-ar face la fermieri ar fi realizată mai uniform, fără favorizarea unor culturi în detrimentul celorlalte. Spre exemplu, dacă vorbim strict de horticultură, există mai multe programe care favorizează cultivarea tomatelor, ocolind celelalte culturi", explică distribuitorul Bogdan Silviu Alexandru, partener Tarfin.

Tarfin, „colacul de salvare” pentru fermieri

Tarfin, companie Agri-FinTech care îi sprijină pe distribuitori și fermieri, oferindu-le suport financiar cu plata la recoltă, a fost aproape de aceștia în ultimul an, printr-un portofoliu de aproximativ 150 de distribuitori de inputuri agricole și soluții care sprijină fermierii mici și mijlocii.

Tarfin le oferă distribuitorilor cu care lucrează o platformă digitalizată în care aceștia introduc datele de identificare ale fermei și câteva informații despre produsele pe care intenționează să le comercializeze, iar compania analizează cererile prin echipa sa de specialiști. Mai departe, dacă datele sunt fezabile, platforma generează documentația necesară pentru finanțare.

„Cunoaștem bine faptul că agricultura din România traversează o perioadă grea și este subfinanțată. Am fost aproape de distribuitorii și fermierii din toate zonele țării, străduindu-ne să le înțelegem problemele și să venim către ei cu soluții rapide, care i-au ajutat să traverseze această perioadă plină de turbulențe", a declarat Adina China Birta, manager Tarfin.

Pentru Alina Deacu, reprezentant al unei firme de distribuție al inputurilor agricole, Tarfin a însemnat sprijin financiar pentru continuarea business-ului.

„Tarfin ne-a susținut mult, pentru că noi nu puteam singuri să le oferim finanțare clienților. În acest mod, am putut să obținem fondurile necesare eficienței business-ului. Clienții noștri, fermierii, au avut probleme cu disponibilitatea financiară, iar Tarfin ne-a susținut și aici, prin finanțarea lor", povestește Alina Deacu.

Prin soluția financiară prin care fermierii pot plăti fondurile accesate la recoltă, Tarfin i-a ajutat pe fermieri să depășească o perioadă marcată de inflație și secetă extremă.

„Termenul de plată la recoltă este optim și mă avantajează, neavând toată suma de bani necesară pentru a investi într-o anumită cultură și mă ajută foarte mult. Așa pot cumpăra grâul și porumbul, le pot achita la termen. Dacă aș fi investit toți banii pe care îi aveam într-o singură rundă pe semințe nu aș mai fi putut

achiziționa insecticide sau alte substanțe necesare evoluției sigure a culturilor", povestește fermierul Beatrice Ane Mari Surugiu despre sprijinul Tarfin.

Cum au reușit fermierii și distribuitorii să își eficientizeze businessurile într-o perioadă de incertitudine economică

Fermierii și distribuitorii români de inputuri agricole susțin că deși au avut parte de multe greutăți, nu au renunțat și au încercat să eficientizeze modul în care își desfășurau activitatea pentru a rămâne în piață.

„Am încercat să automatizăm o parte din procesele repetitive din businessul nostru de distribuție. În acest moment, am automatizat aproape tot ceea ce ține degenerarea de documente sau comenzi. Ne bazăm foarte mult pe tehnologie și pe oportunitățile oferite de mediul online în relația cu clienții. Am integrat un sistem de preluare a comenzilor eficient și modern, extinzând paleta de produse oferite, iar asta s-a întâmplat într-un ritm mai accelerat în ultimul an. Cu toate acestea, în 2022 am avut o creștere modestă față de anul precedent, de până în 10%. 2022 a fost un an în care ne-am chinuit cu creșterea prețurilor la îngrășăminte. Și războiul a influențat destul de mult. Noi lucrăm foarte mult cu fermierii care cultivă legume, iar oamenii au fost mai reticenți la a folosi inputuri agricole, așadar valoarea medie pe comandă a scăzut considerabil", povestește distribuitorul Bogdan Silviu Alexandru.

Fermierii care au avut posibilitatea și-au achiziționat singuri sisteme de irigații, în speranța că fermele lor vor continua să aibă recolte bune.

„Față de anii trecuți, am achiziționat un tambur de irigare, care sper să mă ajute și să influențeze pozitiv rezultatele pe care le voi avea la recoltă. Am început încă din anii trecuți să fac mici ajustări și să îmbunătățesc produsele tehnologice, iar acum încerc să mențin acest demers", spune fermierul Marius Darjan.

Cum va arăta sectorul agricol în 2023

Fermierii și distribuitorii se tem că, în condițiile în care prețurile vor continua să oscileze, iar subvențiile primite de la autorități să rămână mici, s-ar putea ajunge la situații în care să nu își mai poată păstra fermele funcționale.

„Nici nu știm ce planuri să ne mai facem, pentru că ne este extraordinar de greu. Nu avem bani și totul este foarte scump. Un tambur de irigații costă foarte mult și ne luptăm singuri cu seceta. Noi nu ne putem permite un astfel de tambur, deoarece băncile nu ne mai acordă credite, având deja împrumuturi făcute. Nu mai utilizăm îngrășăminte ca înainte, chiar am înjumătățit cantitatea de inputuri pe care o foloseam la porumb. De asemenea, încercăm să reducem și tratamentul făcut la grâu, să ne limităm la o singură procedură, dacă în anii trecuți făceam

două sau trei. Am avut noroc cu ajutorul oferit de Tarfin, pentru că dacă nici acesta nu exista, nu puteam duce producția la bun sfârșit", explică fermierul Lucica Eremia.

De asemenea, cerealele din Ucraina, tranzitate sau vândute în România, au destabilizat fermele românești. Fermierii spun că dacă acest trend va continua, situația s-ar putea agrava și mai mult.

„Anul trecut am reușit să ne descurcăm, cât de cât, cu vânzările cerealelor. În acest an nu știm ce va fi, având în vedere cantitatea mare de cereale care intră în România din Ucraina. Anul trecut au fost oameni care au rămas cu cereale pe stoc și au fost nevoiți să le vândă la jumătate de preț, din cauza acestei cantități de cereale venită din Ucraina", spune fermierul Marian Ionuț Ștefănică.

În ceea ce privește temerile pe care agricultorii români le au față de influența pe care cerealele din Ucraina le-ar putea avea asupra lor, România și alte 4 state UE au cerut, la finalul lunii martie, reintroducerea taxelor vamale pentru produsele agricole ucrainene.

Potrivit unui articol [Reuters](#) de la finalul lunii martie, premierii din Bulgaria, Polonia, România, Slovacia și Ungaria au solicitat, într-o scrisoare transmisă președintelui Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, reintroducerea taxelor vamale asupra produselor agricole ucrainene dacă aflulul acestor produse, care împinge în jos prețurile pe piețele UE, nu poate fi oprit prin alte mijloace. Mai mult, la mijlocul lunii aprilie, Polonia și Ungaria au interzis importul de cereale din Ucraina, iar Slovacia vânzarea acestora. Tot în luna aprilie, Ministrul agriculturii, Petre Daea, l-a informat în pe omologul său ucrainean, Mikola Solski, că România va sigila și monitoriza toate transporturile de cereale din țara vecină.

Inflația crescută, prețurile mari la combustibili, alături de seceta pedologică, transformă anul 2023 într-un an dificil fermierii români care trebuie să caute soluții și să mențină la un nivel ridicat producția agricolă, una dintre cele mai importante ramuri ale economiei.

Atât fermierii, cât și distribuitorii, se declară afectați de acești factori, ajungându-se la situația în care continuitatea afacerilor agricole să fie puse sub semnul întrebării. În condițiile în care sistemele de irigații nu vor fi extinse, fermierii care nu fac eforturi suplimentare pentru a-și achiziționa singuri astfel de facilități vor suferi scăderi considerabile ale producției la hectar, fermele lor devenind neprofitabile. Una dintre soluțiile prin care pot merge mai departe chiar și în acest context nefavorabil ar fi dezvoltarea unor modele de agricultură durabilă, care să răspundă provocărilor actuale și viitoare, având în vedere evoluția galopantă a schimbărilor climatice, respectiv performanța economiei, care rămân marcate de incertitudine.